

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,
Judecători – Anatolie Țurcan și Elena Cobzac,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 08 august 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Țerna Petru xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.07.2018 - 08.08.2018;

Instanță de apel: 10.09.2018 - 18.10.2018;

Instanță de recurs: 06.12.2018 - 13.03.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 08 august 2018, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Țerna Petru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.201¹ alin.(1) lit. a) Cod penal, la 1 an 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art.84 alin.(4) Cod penal, a fost adăugat parțial pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 11 iunie 2018, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 2 ani 5 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

La fel, a fost dispus încasarea de la Țerna Petru în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 768 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Țerna Petru la 22 aprilie 2018, aproximativ la ora 19.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul său din xxxxx, în care locuiește împreună cu fosta sa soție Țerna Svetlana, în timpul conflictului cu ultima, realizându-și intenția abuzării fizice a membrului de familie, i-a aplicat o lovitură cu un melesteu în regiunea capului lui Josan Victor persoană, care de asemenea locuia în acest imobil și cu care se afla în relații de afinitate, ultimul fiind fratele lui Țerna Svetlana și reieșind din aceste circumstanțe de fapt, conform art.133¹ lit. a) Cod penal, în condiția conlocuirii era

membru de familie, care a intervenit pentru a curma conflictul apărut, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr.201802D1029 din 01.06.2018, vătămare corporală ușoară.

3. Avocatul Sofroni Sergiu în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei hotărâri prin care lui Țerna Petru să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, la stabilirea pedepsei inculpatului prima instanță nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare și de persoana celui vinovat, ca rezultat aplicându-i o pedeapsă prea aspră.

Astfel, cauza penală a fost examinată în procedura simplificată prevăzută la art.364¹ Cod de procedură penală, iar potrivit cerințelor prescrise la alin.(8) art.364¹ Cod de procedură penală, noile limite de pedeapsă potrivit cărora instanța de judecată este în drept să stabilească pedeapsa inculpatului reducând cu o treime din limita minimă și maximă prevăzută de sancțiunea normei penale incriminate inculpatului, constituie 2 ani închisoare iar pedeapsa minimă 3 luni închisoare, astfel, instanța urma să stabilească o pedeapsă în limitele enunțate, ținând cont de principiul individualizării pedepsei în raport cu gravitatea concretă a infracțiunii, cât și cu pericolozitatea inculpatului, rolul acestuia la săvârșirea infracțiunii incriminate, motivul și scopul săvârșirii infracțiunii, prezența circumstanțelor agravante și atenuante, precum și alte criterii.

În opinia apelantului, prima instanță a aplicat inculpatului o pedeapsă ce se apropie de maximumul prevăzut de lege, fără a motiva din care considerente a aplicat aceasta pedeapsă.

La fel, la stabilirea pedepsei, instanța nu a ținut cont de faptul că inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor invocate în rechizitoriu, se căiește sincer de cele săvârșite, declarațiile acestuia având importanță deosebită la stabilirea adevărului pe cauza penală menționată, or, sancțiunea aplicată nu-și va atinge scopul.

4. Prin decizia Colegiului penal Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2018, a fost admis din alte motive apelul, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu potrivit art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, în partea încasării cheltuielilor judiciare și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care cererea procurorului privind încasarea de la Țerna Petru în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 768 lei pentru efectuarea expertizelor judiciare a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, la locul de trai, precum și cel de înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate.

Prin urmare, instanța de apel a considerat neîntemeiate alegațiile apelantului în partea necesității aplicării inculpatului a pedepsei minime prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit. a) Cod penal raportat la art.364¹ Cod de procedură penală, deoarece concluzia instanței inferioare precum că corijarea inculpatului este posibilă doar cu izolarea inculpatului de societate este una corectă, motivată și întemeiată.

La stabilirea și individualizarea pedepsei aplicate inculpatului Țerna Petru,

prima instanță a ținut cont de aspectele cauzei și personalitatea inculpatului în coraport cu modul și împrejurările în care a fost comisă infracțiunea, conduita inculpatului avută anterior săvârșirii infracțiunii și pe parcursului procesului penal, atât la faza de urmărire penală cât și în cadrul cercetării judecătorești, că infracțiunea săvârșită de inculpat se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave potrivit prevederilor art.16 alin.(3) Cod penal, cauza a fost examinată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, inculpatul a recunoscut integral vinovăția, de personalitatea acestuia - care anterior a fost judecat, antecedentele penale nefiind stinse (f.d.65), la evidența medicului narcolog și psiholog nu se află (f.d.75-77), la locul de trai se caracterizează negativ (f.d.78).

Astfel, instanța de apel a constatat că sentința primei instanțe prin care inculpatul Țerna Petru a fost recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(1) lit. a) Cod penal și în coroborare cu art.84 alin.(4) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 2 ani 5 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, este legală și întemeiată, fiind determinată corect și echitabil, reflectând scopul de bază de restabilire a echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea acestuia.

4.2. Instanța de apel a constatat că, deși prima instanță a încadrat corect acțiunile inculpatului Țerna Petru și a individualizat corect pedeapsa aplicată acestuia, în mod eronat a încasat de la Țerna Petru în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 768 lei.

Astfel, cu trimitere la prevederile art.art.227, 228, 229, 142, 143 Cod de procedură penală și art.art.2, 75 al Legii nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, instanța de apel a indicat că, sumele solicitate de acuzatorul de stat, de 768 lei pentru întocmirea raportului de constatare nr.201802P1247 din 23 aprilie 2018 (f.d.44-45) și raportului de expertiză judiciară nr.201802D1029 din 01.06.2018 prin care a fost stabilit gradul leziunilor corporale cauzate părții vătămate Josan Victor (f.d.51-52), nu constituie cheltuieli judiciare care pot fi puse în sarcina inculpatului Țerna Petru.

Or, raportul de constatare și raportul de expertiză au fost emise în vederea determinării gradului de vătămări provocate de inculpat, prin urmare, ordonatorul expertizei, care este organul de urmărire penală, era obligat să dispună efectuarea expertizei judiciare pentru a putea stabili gradul și mecanismul formării leziunilor corporale cauzate și pentru a putea incrimina inculpatului comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) lit. a) Cod penal.

Astfel, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat în sumă de 768 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor medico-legale, reprezintă cheltuieli ce sunt trecute în contul statului și nu urmau a fi încasate de către prima instanță din contul inculpatului, or normele procesual penale nu prevăd încasarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză obligatorie necesare organului de urmărire penală pentru acumularea probatoriului în dosar, iar la caz, expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală pentru a determina calificarea acțiunilor lui Țerna Petru.

În acest context, instanța de apel a dispus respingerea cererii procurorului cu privire la încasarea de la Țerna Petru în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 768 lei pentru efectuarea expertizelor judiciare.

5. Avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea parțială a acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Țerna Petru să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel greșit a concluzionat de a respinge solicitarea privind stabilirea unei pedepse mai blânde, fără a lua în considerație că, cauza penală a fost examinată în procedura simplificată, prevăzută la art.364¹ Cod de procedură penală, iar potrivit cerințelor prevăzute la alin.(8) art.364¹ Cod de procedură penală, noile limite de pedeapsă constituie 2 ani închisoare pedeapsa maximă și 3 luni închisoare pedeapsa minimă.

Astfel, instanța urma să stabilească o pedeapsă în limitele enunțate, ținând cont de principiul individualizării pedepsei în raport cu gravitatea concretă a infracțiunii, cât și cu periculozitatea inculpatului, rolul acestuia la săvârșirea infracțiunii incriminate, motivul și scopul săvârșirii infracțiunii, prezența circumstanțelor agravante și atenuante, precum și alte criterii.

Instanța de fond i-a aplicat o pedeapsă ce se apropie de maximumul prevăzut de lege, fără a motiva din care considerente nu a aplicat o pedeapsă mai blândă, cum ar fi cea minimă de 3 luni închisoare.

La fel, instanța nu a ținut cont de faptul că inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor invocate în rechizitoriu, se căiește sincer de cele comise, declarațiile acestuia având importanță deosebită la stabilirea adevărului pe cauza penală, pedeapsa stabilită fiind disproporțional de mare în raport cu circumstanțele în care a fost comisă fapta infracțională și urmările prejudiciabile, în acest sens urmând a se reține și faptul că pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Concluzia instanței cu privire la aplicarea unei pedepse mai aspre urmează a fi motivată, fapt ignorat de instanța de fond, ori, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

6. Asupra recursului declarat, a prezentat referință procurorul, care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia deoarece pedeapsa aplicată inculpatului de prima instanță și menținută de instanța de apel este echitabilă, fiind respectate prevederile art.art.6, 7, 61, 75-78, 84 alin.(4) Cod penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal reține că recurentul critică

decizia instanței de apel la capitolul individualizării pedepsei, temeiul pentru recurs care este prevăzute la pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context, Colegiul penal menționează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75, 84 alin.(4) Cod penal, totodată ținând cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite - care se atribuie la categoria celor mai puțin grave, cauza a fost examinată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, inculpatul a recunoscut integral vinovăția, de personalitatea acestuia - care anterior a fost judecat, antecedentele penale nefiind stinse, la evidența medicului narcolog și psiholog nu se află, la locul de trai se caracterizează negativ.

Totodată, Colegiul penal menționează, că instanța de apel la emiterea deciziei a ținut cont și de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

Colegiul penal remarcă că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

O pedeapsă prea blândă nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către făptuitor și alte persoane.

Ținând cont de cele expuse supra, Colegiul penal respinge ca nefondate alegațiile recurentului că, instanțele de fond nu au motivat din ce considerente au stabilit inculpatului pedeapsa 1 an 6 luni închisoare, dar nu pedeapsa minimă de 3 luni închisoare.

În consecință, Colegiul penal opinează că argumentele punctate în cererea de recurs privind greșita individualizare a pedepsei nu sunt incidente cauzei deferite judecării, instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, pedeapsa aplicată inculpatului fiind individualizată corect, echitabilă și în concordanță cu scopul pedepsei penale - de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni de către inculpat și alte persoane, fapt ce determină incontestabil concluzia de inadmisibilitate a recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui *Țerna Petru xxxxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 11 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac